EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 22.2.2021
COM(2021) 75 final

POROČILO KOMISIJE

EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o izvajanju pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov, prenesenega na Komisijo na podlagi Uredbe (EU) 2019/125 z dne 16. januarja 2019 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo kruto, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje

1. OZADJE

Cilj Uredbe (EU) 2019/125[1] je s prepovedmi ali omejevanjem trgovine z določenim blagom preprečevati izvrševanje smrtne kazni na eni strani ter mučenje in drugo kruto, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje na drugi strani v državah zunaj EU. Uredba razlikuje med blagom, ki:

- je neločljivo povezano z zlorabo in se z njim nikakor ne sme trgovati (Priloga II) ali
- lahko ima zakonit namen, na primer oprema za kazenski pregon (Priloga III) in blago za terapevtske namene (Priloga IV).

Za trgovino s takim blagom veljajo nekatere omejitve. Uredba določa zlasti naslednje:

i. Za blago, navedeno v Prilogi II, ki je praktično uporabno zgolj za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo kruto, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje, prepoveduje uvoz v EU, izvoz iz nje in tranzit prek nje. Prepovedano je tudi zagotavljanje tehnične pomoči, povezane s takim blagom, zlasti vključno z usposabljanjem za njegovo uporabo. Prav tako je prepovedano oglaševanje takega blaga v tiskanih medijih, na internetu, na televiziji ali radiu in razstavljanje ali ponujanje za prodajo na razstavi ali sejmu.
ii. Za blago iz Priloge III, ki bi lahko bilo uporabljeno za mučenje ali drugo kruto, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje, vendar ima lahko tudi druge zakonite namene (kazenski pregon), je potrebno predhodno izvozno dovoljenje, ki se izda za vsak primer posebej. Predhodno izvozno dovoljenje se zahteva tudi za zagotavljanje tehnične pomoči ali posredniške storitve, povezane s to kategorijo blaga.
iii. Ureja trgovino z blagom – kemikalijami ali farmacevtskimi snovmi (Priloga IV) –, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni (npr. proizvodi, ki bi se lahko uporabili za usmrtitev oseb z vbrizganjem smrtonosnega odmerka).

V Prilogi I k Uredbi so navedeni organi držav članic, ki lahko v skladu s členom 20 Uredbe odločajo o vlogi za dovoljenje ali izvozniku prepovejo uporabo splošnega izvoznega dovoljenja Unije. Seznami prepovedanega in nadzorovanega blaga so navedeni v prilogah II, III in IV k Uredbi. Priloga V se nanaša na splošno izvozno dovoljenje Unije (del 1 se nanaša na „Blago“, del 2 pa na „Namembne države“).

2. PRAVNA PODLAGA

V skladu s členom 29 Uredbe (EU) 2019/125 se na Komisijo prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo prilog I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII in IX k Uredbi[2]. To poročilo je zahtevano na podlagi člena 29(2) Uredbe (EU) 2019/125. V skladu z navedenim členom se pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov prenese na Komisijo za obdobje petih let od 16. decembra 2016, Komisija pa mora pripraviti poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem petletnega obdobja.

[1] Uredba (EU) 2019/125 z dne 16. januarja 2019 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo kruto, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje (UL L 30, 31.1.2019, str. 1).

[2] V Prilogi VI so navedena ozemlja držav članic iz člena 11(2). V Prilogi VII sta opisana obrazca za izvozno ali uvozno dovoljenje iz člena 21(1). V Prilogi VIII je opisan obrazec za dovoljenje za opravljanje posredniških storitev iz člena 21(1). V Prilogi IX je opisan obrazec za dovoljenje za zagotavljanje tehnične pomoči iz člena 21(1).

3. IZVAJANJE PRENOSA POOBLASTILA

Odkar je bilo leta 2016 na Komisijo preneseno pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov[3], ga je Komisija, kakor je opisano v nadaljevanju, uporabila trikrat:

a) Z DELEGIRANO UREDBO KOMISIJE (EU) 2018/181 z dne 18. oktobra 2017[4] je bila Priloga V spremenjena tako, da so bili na seznam namembnih držav, za katere se uporablja splošno izvozno dovoljenje Unije[5], dodani Dominikanska republika, São Tomé in Príncipe ter Togo. Veljati je začela 14. februarja 2018, dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

b) Z DELEGIRANO UREDBO KOMISIJE (EU) 2020/621 z dne 18. februarja 2020[6] so bili v Prilogi I posodobljeni vnosi v zvezi z več pristojnimi organi, v Prilogi V pa sta bila na seznam namembnih držav, za katere se uporablja splošno izvozno dovoljenje Unije, dodana Gambija in Madagaskar. Začela je veljati dvajseti dan (27. maj 2020) po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

c) Z DELEGIRANO UREDBO KOMISIJE (EU) 2021/139 z dne 4. decembra 2020[7] je bila spremenjena navedba Združenega kraljestva v Prilogi I k Uredbi. Spremenjena je bila tudi Priloga V tako, da je bilo na seznam namembnih držav, za katere se uporablja splošno izvozno dovoljenje Unije, dodano Združeno kraljestvo. Začela je veljati peti dan (13. februar 2021) po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Komisija se je pred sprejetjem navedenih delegiranih aktov v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje[8], posvetovala s strokovnjaki, ki jih vsaka država članica imenuje v usklajevalno skupino za preprečevanje mučenja.

4. ZAKLJUČEK

To poročilo izpolnjuje zahtevo po poročanju iz člena 29(2) Uredbe (EU) 2019/125. Komisija poziva Evropski parlament in Svet, da se seznanita s tem poročilom.

[3] Uredba (EU) 2016/2134 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2016 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1236/2005 o trgovini z določenim blagom, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo okrutno, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje (UL L 338, 13.12.2016, str. 1).
[4] UL L 40, 13.2.2018, str. 1.
[5] „Splošno izvozno dovoljenje Unije“ je dovoljenje za izvoz, ki se uporablja za kemikalije, ki bi se lahko uporabile za usmrtitev z vbrizganjem smrtonosnega odmerka (Priloga IV k Uredbi). Uporablja se, kadar se navedeno blago/kemikalije izvažajo v države, ki so odpravile smrtno kazen za vsa kazniva dejanja in to odpravo potrdile z mednarodno zavezo. Kar zadeva države, ki niso članice Sveta Evrope, navedeni seznam vključuje države, ki so ne samo odpravile smrtno kazen za vsa kazniva dejanja, ampak tudi brez pridržka ratificirale drugi fakultativni protokol k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah.
[6] UL L 144, 7.5.2020, str. 1.
[7] UL L 43, 8.2.2021, str. 5.
[8] UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

Komisija meni, da je treba prenos pooblastila za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 24 in 29 Uredbe (EU) 2019/125 podaljšati za nadaljnjih pet let. To je med drugim potrebno za odziv na razvoj novega blaga, ki bi se lahko uporabilo za izvršitev smrtne kazni, mučenje ali drugo kruto, nečloveško ali poniževalno ravnanje ali kaznovanje, ali kadar ena ali več tretjih držav izpolnjuje zahteve za uporabo splošnega izvoznega dovoljenja Unije ali krši mednarodno zavezo o odpravi smrtne kazni za vsa kazniva dejanja ali kadar se spremenijo podatki pristojnih organov.

Člen 29(2) Uredbe določa, da se prenos pooblastila samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.